

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

ירושלים, י"ח באב תשע"ג
25 ביולי 2013

לכבוד
חה"כ ד"ר עליזה לביא
יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה
כאן

שלום רב,

הנדון: נתונים על נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות וציבוריות

לבקשתך ריכזנו נתונים מהוועדה לבדיקת מינויים ברשות החברות הממשלתיות ומרשות ניירות ערך על ייצוג נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות וציבוריות. נתונים אלו הם עדכון של מסמך מרכז המחקר והמידע של הכנסת שנכתב בנושא בשנת 2010.¹ אם יתקיים דיון בנושא נשלב את הנתונים במסמך רחב יותר.

1. נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות

תיקון משנת 1993 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, קובע כי **בהרכב דירקטוריון של חברה ממשלתית יינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים**. עד להשגת ביטוי הולם על השרים למנות, ככל האפשר בנסיבות העניין, דירקטורים בני המין שאינו מיוצג באופן הולם באותה העת בדירקטוריון החברה. **לפי החלטת הממשלה מס' 1362, שהתקבלה במרס 2007, ייצוג הולם פירושו 50%**. מינוי דירקטור שלא לפי הוראה זו מחייב אישור מיוחד של הוועדה לבדיקת מינויים בחברות ממשלתיות, הפועלת ברשות החברות הממשלתיות. מינויים ללא אישור כאמור מעוכבים בוועדה.²

שיעור הייצוג של נשים בדירקטוריונים של החברות הממשלתיות עלה במידה ניכרת בעקבות התיקון האמור, משנת 1993, והוסיף לעלות לאחר החלטת הממשלה בנושא זה בשנת 2007: מ-7% בשנת 1993 (טרם התיקון לחוק) ל-29% בשנת 1997, ל-37.8% בשנת 2000 ול-45.5% ביולי 2013 (234 נשים מ-514 דירקטורים מכהנים). להלן נתונים על מספר הדירקטורים בחברות ממשלתיות ועל שיעור הנשים בכללם משנת 1993 עד יולי 2013.

¹ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [ייצוג הולם של נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות וציבוריות](#), כתבה אורלי אלמגור-לוטן, 16 במאי 2010.

² שם.

טבלה מס' 1: מספר הדירקטורים בחברות ממשלתיות ושיעור הנשים בכללם, 1993 עד יולי 2013³

שיעור הנשים בכלל הדירקטורים	מספר הדירקטורים הכולל	מספר הדירקטוריות	
7.2%	712	51	1993
28.8%	699	196	1997
37.8%	584	221	2000
35.9%	465	167	2003
33.2%	546	181	2006
44%	523	230	2010
45.5%	514	234	יולי 2013

במאי 2013 עמדו 77 מ-111 החברות הממשלתיות שמכהנים בהן דירקטורים בדרישות הייצוג ההולם (כ-70%)⁴, ובדירקטוריונים של 21 מהן מכהנות כיום יותר נשים מגברים. שתי חברות נוספות תעמודנה בדרישת הייצוג ההולם אם ימונו המועמדות שהוועדה מצאה אותן כשירות. ב-29% מכלל החברות דרישת הייצוג ההולם אינה מתקיימת, אולם בשני-שלישים מאלה (21 חברות) חסרה אישה אחת כדי שהדרישה תתקיים. אף ששיעור הנשים בדירקטוריונים הוא 45.5%, רק שמונה מ-46 יושבי-ראש דירקטוריונים של חברות ממשלתיות הם נשים (17%). נוסף על כך נציין כי רק שתי נשים כיהנו בתפקיד מנכ"ל חברה ממשלתית מ-59 מנכ"לים מכהנים (3%)⁵.

בחודשים ינואר עד יולי 2013 הוגשו לבדיקת הוועדה לבדיקת מינויים בחברות ממשלתיות 76 מועמדים לדירקטוריונים, שבמועמדות של אחד מהם הוועדה לא דנה בשל היעדר ייצוג הולם לנשים. בתקופה זו שלחה הוועדה לגורמים הממנים 13 מכתבים המתריעים על היעדר ייצוג הולם לנשים ומכתב אחד המתריע על היעדר ייצוג הולם לגברים. בכל שנת 2012 הוגשו לבדיקה 284 מועמדים, שמועמדות שלושה מהם עוכבה בוועדה בשל היעדר ייצוג הולם לנשים ובמועמדות של מועמד אחד לא התקיים דיון מסיבה זו. נוסף על כך שלחה הוועדה בשנה זו 25 מכתבים המתריעים על היעדר ייצוג הולם לנשים ושלושה מכתבים המתריעים על היעדר ייצוג הולם לגברים.⁶

2. נשים בדירקטוריונים של חברות ציבוריות

בחברות ציבוריות (חברות שמניותיהן נסחרות בבורסה והציבור יכול לרכוש אותן) החקיקה בדבר ייצוג הולם מתמקדת בדירקטורים חיצוניים בלבד.⁷ חוק החברות, התשנ"ט-1999, קובע כי "בחברה שבמועד מינוי דירקטור חיצוני כל חברי הדירקטוריון שלה שאינם בעלי השליטה בחברה או קרוביהם הם בני מין אחד, יהיה הדירקטור החיצוני הממונה בן המין השני".⁸

³ נתוני שנת 2013 נכונים ל-8 ביולי 2013. מקור הנתונים: רונית בן אדיבה, מנהלת הוועדה לבדיקת מינויים, מכתב, 10 ביולי 2013. נתוני השנים הקודמות לקוחים ממסמך מרכז המחקר והמידע של הכנסת [ייצוג הולם של נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות וציבוריות](#), כתבה אורלי אלמגור-לוטן, 16 במאי 2010.

⁴ כאשר בחברה מכהנים מספר אי-זוגי של דירקטורים, המספר הקרוב ביותר למחצית ייחשב ייצוג הולם. לדוגמה, דירקטוריון של 11 חברים שבו חמש נשים ושישה גברים ייחשב מקיים את דרישת הייצוג ההולם.

⁵ רונית בן אדיבה, מנהלת הוועדה לבדיקת מינויים, מכתב, 10 ביולי 2013.

⁶ שם.

⁷ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [ייצוג הולם של נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות וציבוריות](#), כתבה אורלי אלמגור-לוטן, 16 במאי 2010.

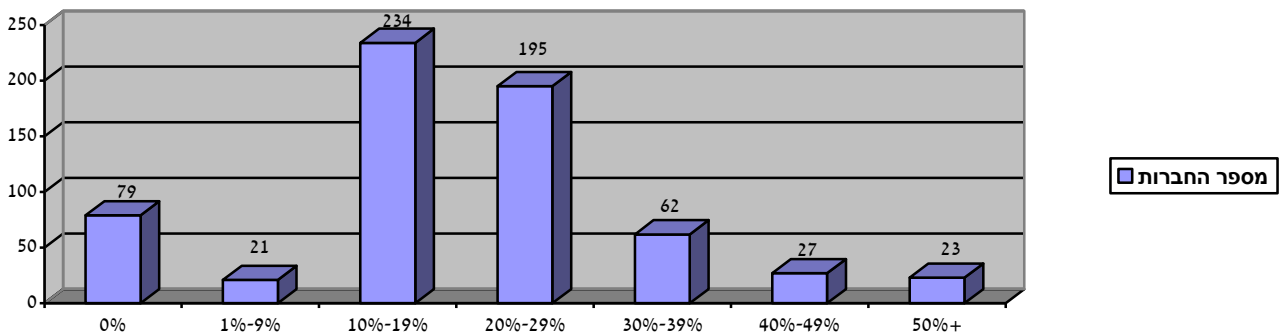
⁸ [חוק החברות, התשנ"ט-1999](#)

להלן נתונים שנמסרו למרכז המחקר והמידע של הכנסת מרשות ניירות ערך:⁹

- שיעור הנשים בדירקטוריונים של החברות הציבוריות הוא 19.7% – 859 נשים מ-4,344 דירקטורים. יצוין כי שיעור זה נמוך במידה ניכרת משיעור הנשים בדירקטוריונים של החברות הממשלתיות.
- מ-859 הדירקטוריות 406 הן דירקטוריות חיצוניות (47%). בקרב הדירקטורים הגברים שיעור הדירקטורים החיצוניים הוא 22%.
- שיעור החברות הציבוריות שמכהנות בהן נשים רק בדירקטוריונים החיצוניים הוא כ-53% (338 חברות).
- שיעור החברות הציבוריות שלא מכהנות בהן נשים בדירקטוריונים כלל הוא כ-12% (79 חברות).
- ב-23 חברות ציבוריות (3.6%) נשים הן 50% מכלל חברי הדירקטוריון או יותר. יצוין כי בשלוש מהחברות האלה יש בדירקטוריון חבר אחד או שניים בלבד, ואין בהן דירקטוריונים חיצוניים, קרי הנשים בחברות אלו לא מונו רק מתוקף חובת ייצוג הולם.

תרשים מס' 1: התפלגות החברות הציבוריות לפי שיעור הנשים המכהנות בדירקטוריונים שלהן,

יולי 2013

בברכה,

שלי מזרחי

אישור: שרון סופר, ראש צוות בכירה

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

⁹ מקור הנתונים: עו"ד גלית כהן, הממונה על פניות הציבור ברשות ניירות ערך, דואר אלקטרוני, 2 ביולי 2013. כמו כן נכללים בנתונים עיבודים שנערכו במרכז המחקר והמידע של הכנסת על בסיס המידע שהתקבל מרשות ניירות ערך.